

Knut Redlund

Helges Minne

Talet som aldrig blev hållet (1991)
och
Talet som hölls (2012)

Som alla med någon kunskap om PTK:s historia känner till, var det Helge Nilson som drog igång vår klubb. Han var ordförande, spelplanerare och allt-i-allo i tretton år. Årsmötena hölls på Helges tid i samband med en dagsutflykt till Lida fri-luftsgård. Det här är talet som aldrig hölls när det skulle ha hållits. Istället spikades det, med nedanstående inledning, upp på vår anslagstavla när Helge lämnat oss för gott i början av år 1996.

Helge Nilson, PTK:s grundare och klubbens HEDERSORDFÖRANDE, har gått ur tiden. Låt oss minnas En God Vän och En Stor Ledare.

Nr han avgick som ordförande den 16 maj 1991 skulle det här talet ha hållits. Men Helge vilade aldrig på sina lagrar, så när det blev tid för tacktal var Herr Äldermannen i Snickarmästarskrået redan på väg till ett sammanträde i en annan organisation han gjort ovärderliga tjänster...

Hyllning till Helge eller

Äras den som äras bör.

I Stockholm finns det två öar av betydelse.

Den ena kallas Helgeandsholmen.

Den andra b o r d e kallas HelgeNilsonholmen...

På den ena fattas - just det, *fattas* - visa beslut.

På den andra, i dagligt tal kallad Gamla Stan, sitter Herr Åldermannen i Stockholms Snickarmästareförening i ett ståtligt hus från stormaktstiden och fattar så mycket mer.

På Helgeandsholmen finns ett medeltidmuseum som är färdigt.

På HelgeNilsonholmen finns ett museum i vardande, ett museum till Arbetets Ära, en handaflitens, hantverkets och kvalitetsmedvetandets höga visa. Fyllt av rubankar och vattenpass, navare, putshyvlar och limpannor.

Det är för den Höga Visans skull som Han Själv inte haft så mycket tid för oss som under alla tidigare år sedan han koncipierade Den Lille Parveln i nådens år 1978.

Nu ha telningen blivit tonåring, vi fyller ju 13 i år. Och tonåringar är som alla vet litet stökiga och uppkäftiga när de går ut för att söka sin vuxenroll.

I det läget visar Helge oss det största förtroende. Han säger till PTK: *Nu är du flygfärdig. Nu vet jag att du kommer att klara dig av egen kraft - växa, mogna och ta ansvar.*

Det gör oss stolta. Ger oss självförtroende. Och det är just självförtroende tunnhudade tonåringar mest av allt behöver för att kunna utvecklas harmoniskt.

Och ett skall du veta, käre Herde: vi gör inte som många andra tonåringar - förnekar och vänder oss bort från farsan.

Tvärtom - med hela vårt hjärta bekänner och bejakar vi vår tacksamhetsskuld till dig!

Vi som kommit in i gemenskapen under senare år har bara upplevt dig vid sidan av banan. Men vi har anat ditt intresse - nej passion! - för det ädla tennisspelet. Den passion som fått dig att göra allt du gjort för vår trevnad, nytta och nöje.

Och även om vi någon gång mumlat litet i skägget över din milda form av "demokratur" för att få oss att fatta "rätt" beslut, har vi för länge sedan genomskådat dig, förstått att bakom brumbjörnsmasken finns en människa, som alltid varit och är sina vänners vän.

När någon gjort en särskilt fin insats brukar han eller hon hyllas med nationalsången. Richard Dybäck må förlåta mig om jag travesterar hans text:

*Vi gamla, vi fria, vi fjällsköna hjord.
Vi schysta, vi icke längre gröna.
Vi hälsar dig, Helge, vår herde, med ord
av tack för all den omsorg vi fått röna.*

*Du trone på minnen från fornstora dar
då ärrad din boll flög över nätet.
Vi vet att du är, och förbliver vår far.
Och aldrig skall ditt minne bli förgätet.*

Du har idag förmellt blivit vald till hedersledamot.
Och informellt till hedersordförande.
Alla goda ting är tre. Så låt oss också få utnämna dig
till

PTK:s HEDERSKNYFFEL!

Tack, Helge!

"Vem var Helge?"

Tal vid träff med styrelse, valberedning och gruppledare den 19 maj 2012.

"...och aldrig skall ditt minne bli förgätet!"

Sista raden i en vers som avslutar det hyllningstal, som var avsett att avtacka grundaren av PTK när han avgick som ordförande. Men ett tal som aldrig blev hållet...

Vi skriver 1991.

Men låt oss backa bandet litet längre. Till 1978. Året då

- * Fälldins trepartiregering sprack,
- * Sadat och Begin fick Nobels fredspris,
- * Björn Borg vann Wimbledon för tredje året i rad, och
- * farbröderna och tanterna i riksdagen bestämde att ettåriga lilla Victoria skulle få bli kronprinsessa.

En handfull bagateller, kan man tycka!

Men också något mycket viktigt händer det året!

Det ringer på ett kontor i Stadshuset. Han som svarar heter Nils Kedert, tjänsteman sedan urminnes tider i Stockholms kommun, i yngre år en av den legendariske Carl-Albert Anderssons medhjälpare, med hjärta och partibok på rätta stället. Nu, nära sin pensionering, har han ansvar för den del av det närmast allomfattande folkhemsbygget som heter "*Stockholmskorpens Pensionärsmotion*". Håller i alla trådar för alla sektioner - bordtennis...badminton...bangolf...bowling...

Samtalet kommer från ett ståtligt hus från stormakts-tiden, beläget i en av Gamla Stans gränder. Han som ringer är Äldermannen i Stockholms Snickarmästares hedervärda skrå. Han går rakt på sak.: *"Jag vill att vi startar en tennissektion."*

Det Helge Nilson vill, det brukar bli av. Han är en kraftkarl. Beslutsfähiq. En eldsjäl. Som älskar tennis. (Den ende person jag känt med en egen *lawn tennis court* på sommarstället!)

So be it. Man kallar till ett grundarmöte. Trettiofem kommer. Stadgar antas. Helge blir ordförande (vad annars!). Nils Kedert kassör (vad annars!). Övriga är utfyllnad. Hyr banor vid Hagsätra, som har Barracudatält som möjliggör spel under den kalla årstiden.

Första årets medlemslista upptar 39 namn, vara fyra damer. Men när listan blir längre behöver man flera banor och flera timmar. Så när Mälarhöjdens Tennis-klubb skall inviga sin nya hall på nyåret 1980 har Helge förhandlat fram ett fördelaktigt långtidskontakt. En verklig *win-win-deal*: Mälarhöjdens ekonomi förbättras stort av att få hyra ut en massa tider då banorna eljest skulle stå tomma.

Och PTK kan erbjuda sina medlemmar spel till mycket rimliga priser.

Inom parantes: Efter alla år har trådarna så flätats samman, att många tror att vi är en veteransektion inom Mälarhöjdens Tennisklubb. Men jag menar att det är viktigt med en boskillnad för att bevara vår fulla frihet att som den i särklass största kunden kunna förhandla fram fördelaktigast möjliga villkor.

När jag lärde känna Helge hade han redan tvingats sluta spela. Men ledde de sina med fasta tyglar (någon skulle säga *med järnhand*).

Mellan halv nio och tre, varje tisdag och onsdag, satt han där bakom receptionens glasruta och styrde och ställde. De anställda fick maka på sig.

Helges ledarstil kan väl bäst beskrivas som *upplyst despotism*. Medlemmen fick komma med önskemål om tider och partner och motspelare. Helge bestämde.

Var en verklig allt-i-allo. Också sin egen valberedning - med nog så okonventionella metoder:

När jag varit med i klubben ett halvår sa Helge en dag.

"Kan du skriva?" "Tja", sa jag, "det kan väl alla".

"Då ska du bli sekreterare", avslutade han konversationen. Det var inte läge att säga emot. (Och på den vägen förblev det så i 18 år.)

Ibland kunde han komma ut på en bana och tillrättavisa någon som han inte tyckte betedde sig som man skulle.

Den stora, tunga gestalten med sin kala hjässa kom trippande med små, försiktiga steg och ställde tillrätta. Han utstrålade a u k t o r i t e t.

En och annan knöt väl handen i byxfickan och mumlade något om diktaturfasoner, och ett par medlemmar blev så irriterade att de lämnade klubben. Men PTK blomstrade; 1987 nådde man en *all time high* med 252 medlemmar.

Helge kunde framstå som en vresig brumbjörn. Men den som lärde känna honom närmare - ja, vår längste kassör, vännen Bengt, är väl den ende här som upplevt honom i full aktion - såg att det där bara var en attityd, en roll han spelade. Under den där barska ytan fanns en människa att högeligen gilla.

Så är vi tillbaka vid år 1991. I 13 år har Helge med den äran förvaltat och utvecklat sitt pastorat. Nu, då PTK vuxit ur barnskorna och blivit tonåring, lämnar han över till en ny generation.

Som alla år kallade Helge de sina till årsmöte ute på Lida friluftsgård. Årsmötet ägde rum i kapellet; det var en något egenartad upplevelse att som sekreterare vid Helges sida ta plats bakom altaret och så att säga skriva på ritbordet...

Vid den efterföljande lunchen skall tack- och avskedstal hållas. Betitlat "*Hyllning till Helge eller Äras den som äras bör*".

Men icke; Helge vilar inte på hanen; har inte tid med hyllningar; skall tillbaka till Sockholm för ett sammanträde. Bryter plötsligt upp...

Så talet blev aldrig hållet. Det spikades upp på vår anslagstavla först fem år senare, nyåret 1996, som en posthum hyllning då Helge gått ur tiden.

Det slutade med nationalsången. Med en Helgeanpassad text:

*Vi gamla, vi fria, vi fjällsköna hjord.
Vi schysta, vi icke längre gröna.
Vi hälsar dig, Helge, vår herde, med ord
av tack för all den omsorg vi fått röna.*

*Du tronar på minnen från fornstora dar
så ärrad din boll flög över nätet.
Vi vet att du är, och förbliver, vår far.
Och aldrig skall ditt minne bli förgätet.*

Och det är för att uppfylla det löftet som jag, för nu rätt många år sedan, kom på att styrelsens årliga skojskjutning inför bokslutssammanträdet skulle heta

HELGES MINNE.